

цата надъ Гюръ Чешмя, срѣщу селишкото устие, отъ тамъ е вървѣлъ край селишката рѣка и течението на тѣй слѣтитѣ при Ески-Намазгяхъ двѣ рѣки, и стигалъ чакъ до другата вардаджийница край тракийскитѣ могили подъ днешната желѣзнопътна станция. Останалата частъ на града е била защищавана съ окопи прѣдъ набити високи колове (къзъци). Мѣстото около днешната „варда“ подъ Хамамъ Баиръ, край Куруча, е било гжста и стара гора. Старци разправятъ, че тамъ ставали ежедневни убийства и че даже тѣлата на убититѣ сж стоели дълго врѣме непогрѣбани. Това се отнася най-вече за епоха, прѣзъ която Сливенъ е билъ обсажданъ. Гористо мѣсто е било сжщо и пространството около днешнитѣ салхани. Прѣзъ 1829 г. тамъ е имало най-вече орѣхови дървета. Кварталътъ Клуцохоръ е билъ защищаванъ на изтокъ съ шанцове прѣдъ казаната гора подъ вардата, на югъ — отъ Хамамъ Баиръ, а на западъ — сжщо съ шанцове. Послѣднитѣ почвали отъ днешната „варда“, край пжтя за Рѣчица, и стигали до воденицата подъ аязмата „Кръстовка“. Внъ отъ каменнитѣ стѣни, подъ днешнитѣ артилерийски казарми, като почнемъ отъ холернитѣ болници, дѣто е имало дебела джбова гора, та по посока къмъ Бършанъ, е имало дълбокъ окопъ (лъгъмъ), вѣроятно правенъ слѣдъ каменнитѣ стѣни. Това се види и отъ думитѣ на поручикъ Енехолмъ (прѣзъ 1829 г.), който пише, че слѣдъ заграждането на Сливенъ съ стѣни, турцитѣ направили нѣкакви окопи около града (*dans la suite, les Turcs ont élevé quelques retranchements de terre*, op. cit., p. 117—119). Възможно е тоя „лъгъмъ“ да датира отъ приготовленията срѣщу Дибичовия походъ. Сливенскитѣ шарамполъ е билъ високъ петъ метра и ималъ нѣколко врати при съотвѣтнитѣ мѣста, дѣто сж водѣли разнитѣ пжтица за града. Тия врати се пазели отъ българска стража и се затваряли слѣдъ като се смръквало. Върху всѣка врата е имало построени кули, които сж служели за стражарници и наблюдателни пунктове, а въ каменнитѣ стѣни имало дупки, прѣзъ които пѣхали шишинетата за бой срѣщу нападателитѣ. Дѣдитѣ и бацитѣ на 80—90 годишни сливенци сж разправяли какъ тукашнитѣ баири и „ормани“ сж почернявали отъ бѣгация селски добитѣкъ, гоненъ отъ даалии и капасѣзи изъ околността